

БУРЯТ ҮНЭН

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соедэй орган

№ 164 (9611)

1961 оной июлиин 13, четверг

Сэн 2 мүнгэн

КПСС-эй ХХII

СЪЕЗДЫН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

Кяхтын кукурузашад зурууд хоорондын элдүүрилгэ нэгэ тээшэнь хэжэ дүүргээд, мүнөө хүндэлөөшэнь элдүүрилжэ эхилээ.

Нүхэд Очиров, Батуев, Дампилов, Федосеев, Немчинов гэгшэдэй талмай дээрэ кукуруза хахад метр үндэр, 6—7 набшаһатай болоо Түрүүшүүлхээ жэшээ абагты!

ПАРТАЛТАЙ, БАЙШАЛТАЙ

Эдэ үдэрнүүдтэ Кяхтын аймагай алишье колхоз, совхоздо ябаа хаатнай, сэлгээ Сэлгээ. Сүхэ мүнүнүүдэй эрьс, тохой зүбшанан үржэлтэ баян таряалан дээгүүр, хаа хаанагүй хайнаар таригдаһан кукурузын ногоон зуруудууд жэрлэджэ байхал.

Тээд тиймэше байнгүй аргагүй. Эндэх кукурузашаднай ходоодо үндэр баян ургаа абадагаараа гансаһе аймагта бэшэ, бүхы республика соогоо үинэй суурхадаг зон ха юм. Таряалангай «хатан» кукурузын эээд болоһон аймагай эрхим механизаторууд Б. Гарданов, Н. Дампилов, Н. Батуев, М. Бахманов, Н. Корытов гэгшэдэй нэрэ солые дуулаагүй хүн манай эндэ олдохо аал?

Байгша ондо аймагайхид энэ ургамалыс урда урдын хайшааше ехээр таринхай. Бүхтөө эндэ 7 мянган гектарта кукуруза квадратно-гнез-

довой аргаар таригдаад, хайнаар ургажэ байна. Тийхэдэ колхоз, совхоз бүхэндэ дүй дүршэл ехэтэй, бэрхэ кукурузашаднаа гадна, эндэ түрүүшынхөө хүдэлжэ байһан залуу кукурузашад олон болонхой. Тэднэр булта үндэр баян ургаса абахын тула үнэн зүрхэнһөө оролдож, эршэ зориг мэдүүлэн ажаллана.

Тэднэй дундаһаа Кударын совхозой Алтай отделения кукурузашан Гончик Очиров эрхим жэшээ харуулна.

Нүхэр Очиров кукурузашаанаар энэ жэлд түрүүшынхөө хүдэлжэ байбаше, 135 гектар тарилга тон богонихон болзорто эрхим шанартайгаар дүүргээд, ургасынгаа хойноһоо тон оролдосойгоор харууналжа байнхай. Тэрэнэй даадаг таряалан дээрэ кукурузын эшэ набша ехэ хайнаар, зүб тэгшэше квадраттайгаар тараа.

— Звеномнай наалин ферминхидтэй хамтаржа, ажахын тоосондо оронхой. Звеногидхид кукуруза тариха дүүргээд, дээрэһэнь хүнгээн борнойгоор борнойлоо. Нүүлдэнь эшэ набшын гаража эхилхэдэ дээгүүрнэ борной дахин шэрэгдээ. Тийгээд июлиин тэгээр зурууд хоорондын элдүүрилгэ утаашан хэжэ дүүргээд, нэмдэ. Наян хура бороогой нүүлэр буртаг үбнэ, үрмэдэһэнэй гаража эхилхэдэ хоёрдохоо элдүүрилжэ байнаб. Мүн нэгэ доро аммагай унаар нэмэл-

Яахадаа ёһотой анхарал табигданагүйб?

Хониной нооһо хайшалха хүдэлмэри хаа хаанагүй түгэл дундаа. Мал ажаллаха ехээр олзо доход оруулдаг энэ хүдэлмэри богони болзорто дүүргээ шухала байһаниин мэдээжэ.

Гэбэше Байкало-Кударын аймагай Шергинскэ совхоздо энэ хүдэлмэри тон муугаар үгэрэгдэжэ байна. Энэ хониной нооһо хайшалха хүдэлмэри ехэ муугаар эмхидхэгдэнхэй. Энэһинээ боложо хонинойноо нооһо муу шанартайгаар абана. Нооһооо дээгүүр, богонёор хяргуулан, толгой, хүл, сами, гэдэһэн доогуурхи, нүүлэйнгээ үзүүр нооһо дутуу абхуулан хонид хүнэй нүдэндэ олоор харагдана. Иймэһээ хонин бүхэлөө лаб 100—150 грамм хонин дутуу абтана.

Бэлдэхэл эмхигүй дээрэһээ нооһо хайшалдаг агрегаттай арбан хоёр машинаһаа оройлоол 5—6-иний үдэртөө хүдэлгэдэнэ. Үдэрэй 3—4 часар намшадаг дээрэһээ нэгэ отарын хонидыс 4—5 хонигтой хайшалжа хүшэхүрэнгүй. Июлиин 22-ноо июлиин 1 бололор арайхан гэжэ 600 толгой хүрэхгүй хони хайшалаа. Ингэжэ унжгайруулхада хонид халуунда ядажа өөдөлхөгүйһөө гадна, нооһооо ехээр гэгээ. Мүн нооһо хайшалдаг газарын ехэ тааруугүй. Тэндэнь нэбшээгүй бүгшэм, хонидын үглөөһөө үдэшэ бололор хаалттай байхадаа бэс бээс бүтөөжэ гү, али даража аладаг ушар олон. Тийгээдше хонидыс энэ руу оруулха, гаргахан бэрхэтэй.

Совхозой дирекцин, мүн мэргэжэлтэдэй зүгһөө хонин

ажалда анхарал багаар хандуулагдана. Хусанууд, хурьгад, эрьсүүд, эхэ хонид, нёдондо, урзанданай эмэ түлгэ, зуһагуудыс булта сугтаа нэгэ отарада худхаршанхай байха юм.

Эхэнүүд, үни илгхааар болоһон хурьгад эхээс хүхэжэ өөдөлүүлхэгүйһөө гадна, эрьсүүдэнь тэдэнээ үлдэжэ хуурайруулха, үүлтэр хайжаруулха хэрэгтэ наад ушаруулна.

Хонишодой дунда ойлгууламжын болон зоотехническэ хүдэлмэри хэгдэнгүй. Тиймэһээ хонидо амарыше харюусалга, хиналта шалгалтагүй хүдэлнэ гэжэ тэмдэглэмээр. Жэшээхэдэ, 2-дохи отделеһин ахалагша хонишон Александр Кобылин хэды толгой, ямар хонитойгоо хүсэд хайн мэдэнгүй.

— Май нарын нэгэндэ 455 эхэ хонин, 218 эрьс, 175 түлгэ, зуһагууд, мүн энэ жэлэй 290 гаран хурьгад—юрэдөөл хамта дээрэ 1070 толгой байха ёһотой хонин. Мүгдэ хэды боложо байгаа юм. Бү мэдэе, — гээд тэрэ хонидон хэлэнэ.

тэ тэжээл оруулалсанабди,— гэжэ Гончик Очиров хөөрөнэ.

Тэрэшлэн Кяхтын совхозой Мөөрөөшын отделения кукурузашад Иван Федосеев, Владимир Немчинов гэгшэд таряалангай ургаса хайнаар харууналжа, эдэнэрэй кукурузын эшэ бүхэһинь 6—7 набшаһатай, өөдөө хахад метр шахуу үндэр болоо. Суута кукурузашан Н. Дампилов, Ехэ-Нугын механизатор Нүхэр Нуртынов, Кудара-Сомонхой — Нүхэр Калустин, Улзытын — Нүхэр Намсарев болон бусадтай даадаг газарта эшэ набшань үдэр хонго бүри өөдөлжэ, нилээд үндэр болобо.

Нёдондо гектар бүриһөө 1200 центнер ногоон эшэ набша хурьяжа. нэрэ солоёо дурдуулан Николай Батуевше (Кударын совхоз) баһал баргар хайн ургаса абахын түлөө хамсыгаа шуужа оронхой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. «Родина» колхозой кукурузашан И. Яковлев. 2. Кударын совхозой кукурузашан Н. Батуев.

С. Климов. Авторай фото.

Ингэжэл бээ бээс өөгшөөжэ зүбшөөлсөөр хахад жэлэйгээ түсөө дүүргээгүй хууна бэшэ аал?

Иймэ мэлэһин мухилгөөр хүдэлхэдэ хонин ажалаа хэзээ саашадан хүгжөөжэ, 5 мянга хүрэхгүй хонидойноо нооһыс хэды нара хайшалха болоно гэсхээ?

Совхозой директор Медведев, главна зоотехник Загибалов, зоотехник А. И. Вторушин болон бэшэ мэргэжэлтэдтэ саашадаа нигэжэ ажаллажа болохогүй, эдэ дутагдалууд тухайгаа хайса бодожэ үзэт гэхээр болол ха.

Г. Базаров.

Суудлын совхоз (Мухаршэбэр) үбнэ хуралгадаа бэлэн болоһон.

Шатарай хюлгэдэл аржыгаа

Никольско тосхонһоо баруулжаа «Эрдэм» совхоз тээшэ зурьдаг дардам сэхэ харгын хоёр хажуугаар шатарай хюлгэдэл адли аржарга тэгшэ кукурузын зуруудууд жэрлэдэнэ. Энэмнай нэгэдэхуи отделения кукурузашан Нүхэр Фетисовэй таряалан гэсхэ.

Алексей Иванович үнгэрэгшэ жэл республикын суута кукурузашан Нүхэр Максимовтай сугтаа ажаллажа, полин «хатанай» абари зан хайса танижа абанхай байна. Байгша ондо тэрэ гансаараа 150 га даажэ абаад, гектар бүридэ 20 тонно нэгшээгдэн шэбхэ гаргажа тараагаад, майн 29-һөө июлиин 10 хүрэтэр квадратно-гнездой аргаар тариха дүүргээ юм. Түрүүшнээр зурууд хоорондын элдүүрилгэ кукурузын эшэ набшаһанай гараһан хойно хүндэлөөшэнь хэжэ дүүргээд, мүнөө утаашан дүүргүүтэй. Бүхы 150 га газарайн 70 гектарта «ВИР-42», 45-н «Краснодарский», 35 гектарта «Хойто-Осетинск» сортын үрһөөр тарилгаа нэн.

— Гектарай 300

Уласхоорондын хоёрдоху кинофестиваль

МОСКВА, июлиин 11. (ТАСС). Фестивальда үдэр бүри ехэ хонирхолтой зүйлнүүд болоно. Июлиин 10-да фестивалин нэгэдхэн үдэр үдэһин фильмнүүдэй харуулагдажа эхилхын урда тээ совет элитэ режиссер М. Калустов зал соо суглараад байһан харагшадые фестивалда эрлэн элитэ ехэ артистуудтай танилсуулба.

Норвегийн киноискусствын мастернуудай зоёһон «Загана» хэзэр баригдаа (режиссер Нильс Эр. Мюллер) гэжэ фильм энэ үдэшлэн эгээн түрүүлэн харуулагдаа. Энэ фильм норвег арадай ажабайдалтай онсо өөр элгээһэн зураглан харуулба. Заганаһадай байра байдал кино соо буулгагданхай. Эд зөөрин хойноһоо орожо, хоорондоо дайсад болоһон аха дүү хоёрой тулалдаан киногой гол зүйлдөөһин болоһон байна. Японой кинематографистнуудай зоёһон «Хоохон арал» гэжэ фильм (режиссер сценарист Кането Синдо, оператор Киёмуро) харагшад ехээр сэдхэлээ хүдэллэн байна. Бодото байдалыс үнэн зүбөөр харуулан искусство нигэжэ хүнэй сэдхэл зүрхэ ехээр хүдэлгэхэ аргатай. Шулуутай

Кането Синдо журналистуудай асуудалнуудта харуусахадаа ингэжэ хөөрлэн байна: би 49-тэйб, Хиросимада түрлэн хүм, городской атомна бомбодолгодо орохо үдэ мин булынхид наһа бараһан юм. Түрэлхидийнөө дурасхаалда зорюулан «Хиросимын үхибүүд» гэгэн түрүүшын кинокартина зоёжо, дайнда эсэргүү тэмсэлдэ бэлгэ шадабаряа, хүсэ шадалаа зорюулахынь дэлхэйн бүхы хүнүүдыс урьлаха хүсэлтэй байгаа.

«Хоохон арал» гэжэ фильм Япондо харуулагдаагүй юм, хүсэд хүрэхэ мүнгэ зөөрин суглуулагдаһанай нүүлээр лэшэн зохёол дээрээ ажаллаха аргатай байна гэжэ Кането Синдо хэлээ.

«Хоохон арал» гэжэ фильм амжалттайгаар харуулагдажа гэжэ пресс-конференцида хабаадасалхан корреспондентуудай найдуулан хэлээ. Хэдэн гүрэнэй наймаашад пресс-конференцин дүүрлэнхэй нүүлээр Кането Синдын фильм худалдажа абахаар шиидээ.

центнер ургаса хурьяжа уялгаа заатагүй дүүргэхэб, — гэжэ Нүхэр Фетисов мэдүүлнэ. Наяхан эндэх механизаторууд 3 ургуутай, хайша хайшаа 50х50 сантиметр утатой, 9х9 шүдтэй хүнгээн түмэр борной зоёһоо. Тэрэнэй шүдэнэй утань 10 сантиметр болоно. Культиватороор зурууд хоорондын элдүүрилгэ хэжээ, сошинуудайнгаа хойноһоо тэрэ борнойгоо шагтаалаад ябахадань бишыхан буртаг үбнэн үндэлөөрөө халана. Тийхэдээ кукурузын эшэ набшага гэмтээнгүй, үндэлэһэньшэ ойро хүрэнгүй.

Б. Жамбалов. Зураг дээрэ: А. И. Фетисов поли дээрээ зурууд хоорондын элдүүрилгэ хэжэ ябана. Мухаршэбэр.

Уласхоорондын хоёрдоху кинофестиваль

МОСКВА, июлиин 11. (ТАСС). СССР-эй Верховно Соедэй Президиум, СССР-эй правительстве Ганын Республикын президент, правительстве толгойлогшотой д-р Кваме Нкрумын хүндэлэлдэ Кремлин Ехэ ордон соо мүнөөдөр сайлалга эмхидхээ.

Министрууд, партийна дээдэ хүдэлмэрилэгшэд, Ганын президент, правительстве толгойлогшотой сугтаа эрлэсхэн парламентын гэгшүүд, д-р Кваме Нкрумтай сугтаа эрлэсхэн

МОСКВА, июлиин 11. (ТАСС). Ганын Республикын президент, правительстве толгойлогшотой д-р Кваме Нкрум Москвагай гүрэнэй унверситет эржэ хараа. МГУ-да, Патрис Лумумбын нэрэмжэтэ арадуудай хани барисаанай унверситетдэ хуралсажа байһан Советскэ Союзай, Африкын ороноудай студентнэр хүндэтэ айлшанай эрхэлхээ бүри урид байшангай гол үүдэндэ суглараад байгаа.

Тэднэр Ганын президентые, тэрэнтэй сугтаа ябаласнаһа хэды халуунаар утгажа, айлшада баглаа сэгсгүүдыс барюулаа.

Ректор академик И. Г. Петровский д-р Кваме Нкрумыс МГУ-гай ректорат соо хани халуунаар, үнэн зүрхэнһөө амаршалан байна. Академик Ганын Республикын президент, правительстве толгойлогшотой хандажа зуураа ингэжэ хэлээ: — Гүрэнэй гайхамшадта ажал-ябуулгатнай, оронгойгоо бээ даанхай байдалда, эб найрамдалай хэрэгтэй түлөө танай тэмсэл бүхы дэлхэй дээрэ эл болонхой юм.

НҮХЭР Ю. ЦЕДЕНБАЛДА КПСС-ЭЙ ЦК-ГЭЙ, СССР-ЭЙ МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ЭЛБГЭЭН АМАРШАЛГА

Хүндэтэ нүхэр Цеденбал!

Монголдо социалистическэ революци бэелүүлхэ, республикын арадай ажахы болон культура хүгжөөхэ хэрэгтэ элитэ ехэ габьяатай байһандаа МНР-эй Социалистическэ Ажалай Герой гэгэн дээдэ нэрэ зэргэдэ хүртэһэнэйтнай, Сүхэ-Баторай орденээр, «Соёмбо» гэжэ алтан одоор шагнагдаһанай түлөө Советскэ Союзай Коммунистическэ партийна Центральна Комитетэй, СССР-эй Министруудэй Соедэй үмэнһөө, мүн өөрһөө хани халуунаар амаршалаб.

Монгол арадай аша туһада, эб найрамдалай, социализмын аша туһада ажаллахадаа шэнэ ехэ амжалта туйлахыстнай, хүндэтэ нүхэр Цеденбал, Танда үнэн зүрхэнһөө хүсэнэб.

КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхуи секретарь, СССР-эй Министруудэй Соедэй Түрүүлгшэ Н. ХРУЩЕВ.

Д-р Кваме Нкрума Л. И. Брежневтэй уулзаба

Ганын Республикын президент, правительстве толгойлогшотой д-р Кваме Нкрумтай сугтаа эрлэсхэн ху- нүүд, СССР-тэ байдаг Ганын Республикын элшэн сайд

Л. И. Брежнев, д-р Кваме Нкрума хоорондоо хани ёһоор, үнэн зүрхэнһөө хөөрлэдхэн байна.

Президент, правительстве толгойлогшотой д-р Кваме Нкрумтай сугтаа эрлэсхэн ху- нүүд, СССР-тэ байдаг Ганын Республикын элшэн сайд

Д-р Кваме Нкрума Н. С. Хрущевтэй хөөрлэдэбэ

Ганын Республикын президент, правительстве толгойлогшотой д-р Кваме Нкрума июлиин 11-дэ Кремльдэ СССР-эй Министруудэй Соедэй Түрүүлгшэ Н. С. Хрущевтэй уулзаба.

Д-р Кваме Нкрума Н. С. Хрущев хоёр мүнөө үеын уласхоорондын асуудалнуудыс, тэрэшлэн хоёр орондоо хабатай асуудалнуудыс үнэн зүрхэнһөө, хани ёһоор зүбшэн хэлсхэн байна.

Министрууд, партийна дээдэ хүдэлмэрилэгшэд, парламентын гэгшүүд, д-р Кваме Нкрумтай сугтаа эрлэсхэн

Д-р Кваме Нкрумын хүндэлэлдэ болоһон сайлалга

МОСКВА, июлиин 11. (ТАСС). СССР-эй Верховно Соедэй Президиум, СССР-эй правительстве Ганын Республикын президент, правительстве толгойлогшотой д-р Кваме Нкрумын хүндэлэлдэ Кремлин Ехэ ордон соо мүнөөдөр сайлалга эмхидхээ.

Министрууд, партийна дээдэ хүдэлмэрилэгшэд, Ганын президент, правительстве толгойлогшотой сугтаа эрлэсхэн парламентын гэгшүүд, д-р Кваме Нкрумтай сугтаа эрлэсхэн

Д-р Кваме Нкрума Москвагай студентнэртэй уулзаба

МОСКВА, июлиин 11. (ТАСС). Ганын Республикын президент, правительстве толгойлогшотой д-р Кваме Нкрум Москвагай гүрэнэй унверситет эржэ хараа. МГУ-да, Патрис Лумумбын нэрэмжэтэ арадуудай хани барисаанай унверситетдэ хуралсажа байһан Советскэ Союзай, Африкын ороноудай студентнэр хүндэтэ айлшанай эрхэлхээ бүри урид байшангай гол үүдэндэ суглараад байгаа.

Тэднэр Ганын президентые, тэрэнтэй сугтаа ябаласнаһа хэды халуунаар утгажа, айлшада баглаа сэгсгүүдыс барюулаа.

Ректор академик И. Г. Петровский д-р Кваме Нкрумыс МГУ-гай ректорат соо хани халуунаар, үнэн зүрхэнһөө амаршалан байна. Академик Ганын Республикын президент, правительстве толгойлогшотой хандажа зуураа ингэжэ хэлээ: — Гүрэнэй гайхамшадта ажал-ябуулгатнай, оронгойгоо бээ даанхай байдалда, эб найрамдалай хэрэгтэй түлөө танай тэмсэл бүхы дэлхэй дээрэ эл болонхой юм.

МАРКСИЗМ-ЛЕНИНИЗМЫН ИНСТИТУДА В. И. ЛЕНИНЭЙ 13 БЭШЭГ ДАМЖУУЛАН ҮГТӨӨ

МОСКВА, июлиин 11. (ТАСС). Бельгийн социалистическэ партийна, уласхоорондын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй үнэнхэй ажал-ябуулгаша профессор Камилл Гюнсманс В. И. Ленинэй 13 гар бэшгэ КПСС-эй ЦК-гэй дэргэдэхуи марксизм-ленинизмын институтта мүнөөдөр дамжуулан үгөө. Уласхоорондын социалистическэ бююрой секретаряар хүдэлжэ байха үдэ тэдэ бэшгүүд Гюнсмансдэ элбгээгдэн юм. Россияда, мүн бусад гүрэнүүдтэхуи хүдэлмэришэнэй хүдэлөөндэхуи оппортунизмда Владимир Ильичын эсэргүүшэн тэмсэлгэ тухай, хүдэлмэришэн ангиин нэгэдэ тухай асуудалнууд тэрэ бэшгэ дотор харуулагдаһанай. К. Гюнсманс элэ бэшгүүдэй олонхидойн фото-буулгабаринуудыс элэн жэлэй саада

Б. Эллотт гэгшэд хөөрлэдөөнэй үдэ байлсаа.

СССР-эй Верховно Соедэй Президиумэй Түрүүлгшын орлогшотой Ш. М. Арушанян, СССР-эй Верховно Соедэй Президиумэй секретарь М. П. Георгадзе, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, Ганын Республикада байдаг Советскэ Союзай элшэн сайд М. Д. Сытенко, СССР-эй МИД-эй дэргэдэхуи Африкын хоёрдоху таһагыс даагша В. А. Брыкин гэгшэд совет талаһаа хөөрлэдөөндэ байлсаба. (ТАСС)

бусадшыс хүнүүд, СССР-тэ байдаг Ганын элшэн сайд Джон Б. Эллотт Ганын Республикын президент, правительстве толгойлогшотой сугтаа хөөрлэдөөндэ байлсаба.

СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, Ганын Республикада байдаг Советскэ Союзай элшэн сайд М. Д. Сытенко, СССР-эй МИД-эй дэргэдэхуи Африкын хоёрдоху таһагыс даагша В. А. Брыкин совет талаһаа хөөрлэдөөндэ байлсаа. (ТАСС)

Б. Эллотт, мүн бусад хүнүүд доктор Кваме Нкрумтай сугтаа сайлалгада байлсаа. СССР-эй Верховно Соедэй Президиумэй Түрүүлгшэ Л. И. Брежнев, СССР-эй Министруудэй Соедэй Түрүүлгшэ Н. С. Хрущев, нүхэд Ф. Р. Козлов, А. И. Микоян, Н. А. Мухомин, Д. С. Полянский, Е. А. Фурцева, В. В. Гришин, СССР-эй министрууд, Советскэ Союзай маршалнууд, мүн бусад хүнүүд совет талаһаа сайлалгада байлсаба.

танай тэмсэл бүхы дэлхэй дээрэ эл болонхой юм. Ганын айлшанай актова залда эрхэлхэн профессорнууд, багшанар болон студентнэр ийгаар алгэ ташаһан байна. Академик И. Г. Петровский сугларалдаһадай алгэ ташажа байха үдэ МГУ-гай юридическэ эрдэм ухаанай докторой хүдэлтэ диплом президент Кваме Нкрумада барюулаа. Юридическэ факультетэй декан профессор Д. С. Карев университетэй профессорундэ болон багшанарай үмэнһөө хүндэтэ айлшание амаршалаб. Түүхын факультетэй студентка Наталья Чувилова советскэ студентнэрэй үмэнһөө, Москвада хураалсажа байһан Ганын студент Атандо Африкын залуушуулай үмэнһөө Ганын президентые амаршалан байна.

Москвагай университетэй хүндэтэ доктороор йунгаданаһаа тугаа түлөө тон ехэ зол хубитай байнаб гэжэ д-р Кваме Нкрума үгэ хэлэхэ зуураа мэдүүлээ.

Энэ бэшгүүд В. И. Ленин 50 жэлэй саада тээ бэшлэн юм гэжэ К. Гюнсманс мэдээсэб. Ленинэй бүхы бэшгүүдыс хадагалжа шадаагүй байһандаа ехээр шаналнаб, яахдааб гэхэдэ, фашистска булмтарашадай Бельгине эзэмдэхэ үдэ библиотекэһини ургидэн байгаа гэжэ Гюнсманс мэдүүлээ.

Институдай директорэй орлогшотой, Центральна партийна архивыс даагша Н. В. Матковский К. Гюнсмансдэ хантан, үнэн зүрхэнһөө баясхалан хүргэбэ.

Бэшгэһэй дамжуулагдажа үдэ СССР-эй парламентын бүлгэһэй түрүүлгшын орлогшотой А. П. Волков, СССР-эй парламентын бүлгэһэй секретарь К. А. Губин гэгшэд байлсаа.

НАХИЧЕВАНЬ. Нязамин нэрэмжит үйлсэд баригдагчын гэрнүүд. ТАСС-ий фотохронико.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ ШАНГАХАН ХӨӨРЭЛДӨӨН БОЛОХОЛ ХА

Автобуснай тооно бүрхүүл, зүүлжээ шуумайна. Хорьдөшье минута ябангүй «Анаагай совхозой 3-дахь ферм» гэсэн гаршантай шэнэ байшангай хажууда зогсоно. Фермын конторын газар нэгэ хэды хүн юушьеб хүлээн янзатай шунаа.

— Парторганизацийн секретарь хаана хаб? — гээд, тэдэн нэгэнд хандабади.

— Контороний суургаатай байна. Парторгмний Хөрөөр ябаганаа гэртээ эрхэн янзатай. Эрэх болоо бнээ юм ха гү, — гээд, хоорондоо хөөрөлдөж эхэллэ.

Парторганизацийн секретарин контородоо эрхэе хүдээж байхдаа тосхойн үйлсээр ябасаабади. Тэд лэ гайхалтай: үйлсэд нягдан, үлгэдэн нэгшье уриа лозунг, плакат, томо зураг харгалдаггүй. Манай партин болохоо байгаа ХХII съездын хүндэлдэг фермын хүдэлмэришэд абахан уялганууд тухай, долоон жэлэй дорюун алхам тухай энэ-гэх зүйл огто үгы.

Энээн тухай шотгай нэгэ хүнтэй хөөрөлдөхдэм, тэрэмин сэхэл табиа:

— Байгшади даа. Өөрын-гөөл ухаагар болоходоо, би-раггүй хүдэлнэ хэбэртэйбди. Адуу малтай олоор гарзалаа. Лекхи, элидхэл, хөөрөлдөөн эн-дэмнай болоомшьегүй гэхэдэ буруу болохогүй.

Тингээр байтарнай парторганизацийн секретарь нүхэр Базаров эрбэ. Конторо соо оробобди. Зүгөөр тэндэн парторганизацийн секретарин хүдэлдэг газар гэхээр бнээ: үблэгсөө шорой шохой, хана-дань нэгшье лозунг, плакат, диаграмм гэх мэтэ зураглал хүнэй шондэндэ торонгогүй. Парторганизацийн секретартай хөөрөлдөхдэ, ажалшадай дунда политическэ, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри аргагүй шулаар табигданхай байба. Агитаторнуудай хүдэлмэришөө байгай, секретарнай хэды агитатортай байханаа мэдэхгүй байшоо. Гүүртэ, отаранууд-та зураглал харуула агитаци гэхэ юумэ байхагүй, лекхи, элидхэл, хөөрөлдөөншье нара мүшэнэй тохолодон шэнги.

„Ажал хээгүй хүн—ама хоонон хууха“

Энэ асуудалаар кооперативна техникумд теоретическэ конференци үнгэргэгдэб. Тэрэндэ бэлдхэлэй эхэ хүдэлмэри хэргэ-байгаа. Библиотекын хүдэлмэришэд Г. Нитаева, Г. Ол-зоева гэгшэд номуудай хоёр вит-ринэ эмхидхэн, хэрэгтэй хэ-лэл олоор табиа.

Хүүлээрн конференцид олон хүн—хурагшад хабаадаа. Полит-экономин багша А. Н. Мурзи-нагай элидхэлэй удаа зүбшэн хэлсэлгэ болоо.

— Шадабарингаа зэргээр хү-дэлхэ гэшэ социализмн ёно гу-рим мүн. Хамтын, нийтын хэрэг-хүбин хэрэгшэ урда тээ байха ёнотой. Гэтэр «хара аминя ха-раад абадгар зарим студентэр би. Имэжүүл ганс хуралса-лаа хараад лэ, нийтын хэрэгшэ бээ зайсуулах гэжэ оролодог. Имэ ушар манайшье класстэ би. — гэжэ Рима Пак хэлэб. Тус техникум дүүргэд, Си-бирь болон Алас Дурна зүгэй олон газар нутагуудаар хүдэлмэ-рябашад тухайгаа мүн лэ хөө-рлөдбэ. Бүхы юумэндэ комму-нис ёһоор хандадаг, бусадай жэ-шэ абамар студентүүд тухай-шье энэ дурдагдаа.

Ингээд энэ конференци ехэ-нонхорхойгоор үнгэрбэ. Р. Заболотский.

Коммунистуудай партияна даабари тухай ноирхоходо, нүхэр Базаров хазгад гээд: — Партияна даабари комму-нистуудта үгэлдэггүйбди. Юумэ хэхэ хүн өнөдөнгөө ду-раар хэдэг юм бнээ гү даа, — гэжэ харюусажархилай.

Тээшье ямар даабари бай-ха нэм, үнэ хада энэ совхозой фермын эмхидхэгдэбшье, мүн-нөө болотор колхозой партор-ганизацийн коммунистуудай список тэрэл зандаа байнаар лэ. Хүдэлмэрин түсбэй дэ-бтэр соо гансал энэ жэлэй июнь, июль харануудай түсбэ байба. Тэрэниинь КПСС-эй райкомой инструктор нүхэр Цымпилов энэ ябахдаа та-бижа үгөө нэн ха.

— Тоосоото үе соо партияна хэды сулгала хээбта, — гэжэ асуубабди: — Хэдышье хэгдээ юм, мэд-нэггүйб. Нэгэ хэды хэгдээ нэн ха, — гээд, нүхэр Базаров сон-хоороо хараашална.

Нээрээшье, нэгэ хэдыхэн сулгалан үнгэргэгдөө. Тиниэн муртөө сулгалант тогтоолнуудын 2—3 пунктнууднаа бүри-дхэй, тэдэн хээдэ, юу хэхэб гэжэ хараалаагүй, хэнииншье уялгалаагүй байха юм. Мүн партияна сулгалад олонхи коммунистар оройдоо абая-шье гарадаггүй, харин нүхэр Базаров, Сангаев, Гомбоев, Савьяева гэгшэд сулгала алдан-гүй шахуу үгэ хэлэдэг байна. Энээн дээрнээ харахдаа, парторганизаци сулгалаа ямаршье бэлдэхгүйгөөр, ёно тэдгөөр үнгэргэдэг гэжэ эли тодо болоно.

Энэ парторганизаци 17 ком-мунисттай. Тэдэнэй олонхишье

мал ажал дээрэ хүдэлдэг. Ажалдаа найншье амжалта туйладаг коммунистар үсөөн бнээ бни. Тэдэнэй тоодо ган-сал фермэ соогоо бнээ, бүхы совхоз соогоо суурхалан наа-лишан нүхэр Савьяева нэрлэ-мээр. Зүгөөр нмэ ехэ хүсээ парторганизаци зүбөөр хэрэг-лэжэ шадаагүй, ажыхын хүг-жэлтэдэ нүлөөлжэ биранагүй гэжэ шүүмжэлэлтэй. Хараа-шье үзэбди. Энэ жэлэй зур-гаа нарын туршада 2200 гаран толгой хонин гэхэ гү, али бүхы хонидойн 23 процент, жараад толгой эбэртэ мал гарзалагда-нан байха. Абахан уялгала фермэ дүүргэггүй. Жэлэй эсэ-стэ 1022 толгой эбэртэ бодо малтай, 10285 толгой хонитой байха уялгатай аад, мүнөө минл 900 гаран эбэртэ малтай, 9 мянга гаран хонитой. Абахан уялгала хайшан гээд дүүргэхэ тушаа парторганизаци огто бо-домжолдоггүй, ямаршье хэм-жэ абадаггүй байна.

Аяар холын, заха хизаарай парторганизаци тухай энэ хэ-лэгдэнэ бнээ. Энэмнай Хорин центриг хана хаджаа байдаг шотга юм. Энээгүүр партин райкомой, совхозой паркомой хүдэлмэришэд үсөөн бнээ ябахан лэ байха. Зүгөөр, сэх-хын хэлэхэдэ, нмэ ябалганаа мүнөө дээрэ ямаршье үрэ га-раагүй, ношо байдал үзэгдэ-нөөр лэ зандаа. Имэ байха-дань хайшан гэлтэйб? Энээн тухай совхозой тоосоото-ну-гуулин сулгалан дээрэ, мүн партияна конференци дээрэ шангахан хөөрөлдөөн гарахал ха гээд хүлэсэбди.

Ц. Субанов, манай тусхай корр.

ХАРААБДИ, ОЙЛГООБДИ, ХЭРЭГЛЭХЭБДИ

Республикманай партияна, советскэ, профсоюзна болон комсомолой бүлэг хүдэлмэри-лэгшэд найхан Москва ош-жо, ажалшадье коммуни-ёһоор хүмүүжүүлхэ талаар тэндэнх предприят, хургуули болон эмхи зургаануудай парторганизацинуудай ябуул-жа байгаа хүдэлмэрин дүй дүршэлтэй танилсажа эрээ.

Партиянаа ХХI съездын шиндхэбэринууды, мүн үзэл сурталай асуудлануудаар партин ЦК-гэй абахан тог-тоолнууды бэлдүүлэн, Моск-ва городей партияна органи-заци зоной дунда хүмүүжүүл-гын хүдэлмэри яһала найса ябуулдаг байна. Улад зоние урмашуулан зоригжуулаха шэ-нэ, нүдөө ехэтэй арга дүршэл хэрэглэгдэдэг боложо байн-хай. Мүнөө нийслэл хотын предприятинуудай коллекти-вүүдэй дунда партингаа ээл-жээтэ ХХII съезды долоон жэ-лэй гурбадахы жэлэй түсбье болзорхоон урид дүүртэн у-гтахын түлөө социалистическэ мурьсөөн дэлгэрэнхэй. Буры-лан Засулан энэ мурьсөөндэ коммуни ажалай ударингууд түрүүлжэ ябана.

Коммуни ажалай мурь-сөөндэ хүдэлмэришэн бүхэ-ние хабаадуулаха гэһэн гол зорилго Москва амжалта-тайгаар шиндхэгдэжэ байна. Жэзэнь, Орджоникидзын нэр-рэмжэтэ заводто ажалладаг нүхэр Топилинай бригады дурдамаар. Энэ бригада хүл-лэй сагта хэдэн залуу хүдэл-мэришэды даажэ абаад, хур-ган хүмүүжүүлбэ. Тинхэ зуу-ра дүршэл ехэтэй, журам найнтай хоёр хүдэлмэришэн бригадаһаа гаража, шнээ бригада эмхидхэд, коммуни-с

Манай делегацийн москвгай хидай дүршэлтэй танилсахан тухай

ажалай бригада гэжэ нэр-лүүлхээс оролдожо захалай. Хүндэ этгэхэ, найлаха гэ-шэ коммуни ажалай нэрэ зэргэтэй коллективүүдтэ ябуу-ладагдга хүмүүжүүлгын хү-дэлмэрин онсо илгаа боло-хой. Жэзэлхэдэ, «Красный пролетарий» заводой, «Рот фронт» фабрикин хүдэлмэ-ришэд бүтээлэн юумээ өөрин тамгатайгаар тушаадаг боло-жо, техникческэ шалгалта хэ-рэглэгдэхээс болёо. Олон за-вод, фабрикин хүдэлмэришэд цехүүд соогоо ариуи сээр байлгахын түлөө өнөдөө оролдодог, салин хүлнээ кас-сиргүйгөөр абадаг болоо. Газ-етын, номой коксуууд най-маалагнаагүйгөөр хүдэлнэ. Хүниин ажалда абаха, хүдэл-мэришөө гаргах асуудланууд-дые гол түлөө хүдэлмэришэ-дэй коллективүүд шиндхэнэ. Ажалда шнээр ороомол кадрнуудай таһагнаа гара-наар цехын начальнигта онон-гүй, харин сэхэ бригадада онодог. Бригадын гэнүүд шэнэ нүхэртэй хөөрөлдөжэ та-нилсадаг, урдань хаана, ямар ажал хэдэг байхынь мэдэжэ абадаг. Тингээд бригадинхид тэрэ нүхэртөө өнөдөнгөө эрилтэ табижа, ажал хэрэгтэ-э танилсуудлаг гэши.

Ажалай новаторнууд, ур-лаан парижуулагшад болон ухаалан зохиогшоды техни-ческэ дэбэлхтын түлөө тэм-сэлдэ бүри эдэлхитэйгээр ха-баадуулаха зорилгоор совнар-

Туһатай уулзалга

Гяяхан республиканскэ болонийн хүдэлмэришэд манай фабрикин үйлдбэр-рин түрүү хүнүүдтэй уул-заба. Коммунистическэ ёһоор ажаллажа байһан ма-най бүлэг хүдэлмэришэд фабрикинга ажал хүдэл-мэри. КПСС-эй ХХII съезды ажалай ямар бэлэ-гүүдээр угтахаяа байһан, сүлөөтэй сагаа сэнгүү зо-хидоор, ашагтай туһатай-гаар үнгэргэжэ байдаг ту-хайгаа, бултынь хөөрөжэ үгөө.

Мүнөө фабрикманай кол-лектив абахан уялгалаа сүм дүүргэхын түлөө бүхы хүсэ шадалаа элсүүлжэ ороной. Нүхэр Бальчуговай хү-тэлбэрилдэг зөөлэн мебель бүтээгшэдэй бригадинхид КПСС-эй ХХII съездын хүн-дэлдэлэ даалгаварһаа га-дуур 600 түхэригэй мебель гаргахы гэһэн уялга абаа.

Съездын эхилтэр манай фабрикынхид 3000 түхэриг түсбөө гадуур алмалта хэхэ байна. Энэ мүнөөрөө 32 диван, 33 шкаф, 100 га-ран стул бүтээхэ, хэргэс-лэй 29 кубометр модо хю-рөөдхэ юм. Фабрикин кол-

лектив хахад жэлэйнгээ түсбье болзорхоон урид июнин 20-до дүүргээ. Тин-гэжэ июль нарын гаратар хахад жэлэй түсбөө га-дуур 73,8 мянган түхэригэй продукци гаргаһан байна. Энэниин нёдондо жэлэй энэ үсэйнхитэй жэшэбэл (хуушан мүнөөр) 285,6 мянган түхэригөөр ехэ боло-но. Гурбадахы кварталын-гаа түсбье үлүүлэн дүүр-гэхэ байһандаа бата най-данхайбди. Уялга абахан үдэрһөөмнай хойшо орой-доол 20 хоног үнгэрөө. Энэ хугасаа соо манай фабрика 500 гаран түхэригэй ал-малта хээд байна. Арба на-рынгаа түсбье октябрин 16-да дүүргэхэбди.

Ингэжэ энэ уулзалган дээрэ хоёр талаһаа ажа-лалынгаа дунгүүды харал-салга болоо. Аша туһатай тинмэ уулзалга ходо үнгэр-гэжэ байха гэжэ шиндхэг-дэбэ. Уулзалгын хүлээр фабрикманай уран найха-най коллектив ноирхолтой концерт харуулаа.

А. Мурашев, Улан-Удын мебельнь фабрикин партияна орга-низацийн секретарь.

МОСКОВСКО ОБЛАСТЬ. Гаяшар «Заокский» совхоздо булэг айлшад буугаа нэн. Тэндэ «Большевик» совхозой овоц ургуулагшад ерөнш байгаа. Коммунистическэ ажалай бри-гады даадаг Вера Резник хо-жомой капуста тарижа дүүр-

гээд, өнөдөнгөө хүршэнэртэ—Галина Рыбаковай бригада-да туһалханаа эрээ. Зураг дэ-дэ: В. Резник гэгшын даадаг бригадын гэгшүүдтэй бригадир Г. Рыбакова хожомой капуста тарижа байна. ТАСС-ий фотохронико.

РЕДАКЦИДА ЕРЭНЭН БЭШЭГҮҮД

Хонишодто машина төхникэ хэрэгтэй

Дэрэстэйн захагүй уужам-талын дундуур харьялан ур-ладаг Зэдэ голый эрьеһээ хой-шоо хоёр модной газарта «Октябрьский» совхозой эр-хим хонишодой нэгэн Цырен-Доржи Батомункуевич Балда-новой отара оршодог.

Долоон жэлэйнгээ хоёрдо-хи жэлдэ энэ отарын хонишод зуун хонинхоо 99 хурьга аба-жа, хонин бүриһөө 3 кило-грамм ношо хайшалһан бай-ха юм. Тэрэшэлэн энэ жэлэй үнгэрлэн 6 нарын туршада-шье баһал муу бэшээр хүдэл-жэ, өөрынгөө даадаг 650 эхэ хонинхоо 650 хурьга абаад, гарза хорлогтойгөөр түлжүү-лээ нэн. Энэ хабартаа совхо-зой жэжэ отарануудай томо-дохдожо, ажыхын тоосоондо оруулагдахдаа совхозой дирек-ци, партком нүхэр Балдано-вые тэдэ бригадануудай нэг-гэндэ бригадирар томилоо. Мүнөө Цырен-Доржи Бато-мункуевичын даадаг ажыхын тоосоондо ороһон бригада 2300 хонитой. Тус бригадын-хид жэлэй эсэстэ 100 эхэ хо-нинхоо 73 хурьга, хонин бү-риһөө 3 килограмм ношо хай-шалжа абаха уялгатай. Эдэ-нэр өнөдөнгөө хүсөөр 67,4 центнер ношо, 76 центнер мя-ха гүрэндөө тушаажа, 45 мян-ган түхэригэй олоо доход оруулаха түсбэтэй юм.

Хонишод энэ түсбөө бө-лүүлхын тула бүхы эхэ хонид-хоо абаһан 650 хурьгадаа гарзада оруулангүй түлжүүл-лэ. Эрхэнүүд, мүн нёдондой эмэ түгэд яһала тобир тар-ганууд. —Хүсэ шадалааршье ядал-ланагүйбди. Отара бүхэнөө-мнай хошоод хүн хонидоо бэл-шээнэ. Хура бороогүй, хони-дой бэлшээрн ехэ мууданхай. Сабшалангаа үшөө найса уналжа, тэжээл элбэгээр бэл-дэхэ зорилготойбди. Мүнөө

Илангаа, ган гасууртай сагта хонишодой бригадануу-дые томодохжо, тэээндэ трактор болон бусад хэрэг-сэлүүды үгэхэ шуулаа. Хү-сэтэ техникын эзэн болоһон хонишод бэлшээрн, сабша-лангаа уналжа, үбнэ ногоо ехээр хурнажа абаха ха юм. Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, техникэ гэшэ хонишодой ажалай ам-жалтын ёнотойл түлхюурны болохо зэргэтэй.

Совхозой партком, дирек-ци хонишодойнгоо энэ дурдах-лые халуунаар дэмжэхэ бэлдэ гэжэ найдагдана. Б. Ябжанов. «Джидинский колхозник» газетын хүдэлмэришэд.

Министерствын анхаралда

Халуун, хүйтэн уһатай ар-шаануудаар элбэг Баргажан шотга эртэ урда сагнаа хойшо суутай юм. Илангаа Барга-жан голый эхээр минеральна элдэб хойсотой аршаан олоор элэрүүлэгдэнхэй. Жэзэнь, Хүшгөөрэй халуун шабартай аршаан зоной дунда мэдэжэ болоһоор хэдэн зуун жэлэй гэгсэдэг. Баргажанай шэлын хормойдо байдаг намаглит га-зарта халуун уһанай 100 га-ран гараса элэрүүлэгдэнхэй. Зарим аршаануудын уһан 70 градус халуун болодог. Хул, гарай, радикулит мэтын үб-шэндэ тэрэ ехэ туһатай. Эндэ таягтай эрхэн хүнүүд тэрэ-нээ халад бусадга ушар али олон үзэгдэжэ. Ходо ойро гэлтгүй Эрхүү, Читын об-

ластьнуудһаа хүнүүд олоорой ерэжэ, бээ эмнэлэг. Хүшгөөрэй аршаан дээр гүрэнэй эмнэлгын санатори эмхидхэжэ, хүн зоной зох-доор амарха, аргалуулаха та-рамжатай арга боломжо бн болгохо шулаа байгаа. Нэ-түрүүр гэр байра, столово бар-жа, нийтын элээ хоол эм-хидхэ хаа найн бэлэй.

Энэ гансашье минни наһа-жа, дурдахал бэшэ, харин бр-хы шотгай ажалшад, бээ аргалхааа хоолооо ерхэн хү-нүүдэй наһамжа, дурдахал тухай бэшэнэ.

Элүүрье хамгаалаа респу-бликын министерство манай дурдахал тухай бодожэ үзэ-лэ. Ц. Будаев. Баргажан.

Комбинатһаа гадна часай нэгдэхэ заводто, № 3 мос-стройдо ошожо, мүн лэ шнээ хонин юмэ үзэһэн байнабди. Жэзэлхэдэ, № 3 мосстройдо хүдэлмэришэд ажал дээрэ эсбээрэр хуваалжа ябахы оролдодог болоо. Эндэ 40 на-ха хүрөөдү хүдэлмэришэн бүхэн ямар нэгэ хургуулида хуралсана. Эндэх комму-нистнар болон комсомолууд нийтын хүдэлмэрид хураггүй эдэлхитэйгээр хабаадалсадаг болоной. 3—4 коммунист болон комсомолуудай хүдэл-лэг участок, цехүүдтэ партия-на организацинууд байгуула-данхай.

Ехэ Москвагай байгуула-дахатай хамта столицы рай-онууд томодохдоо. Имэ ху-

билалтын болохолдо хүмүү-жүүлгын хүдэлмэрид шнэ оншо, арга хэрэгтэй болоо. Тинмэлээ энэ асуудал пар-тин райкомуудай пленум дээрэ зүбшэгдэнэ байна. КПСС-эй райком бүхэндэ ажалшадай дунда хүдэлмэ-рябуулаха совет бни болгодоо. Зоной дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулаха хэрэгтэ предприят, эмхи зургаанууд булта хабаадалсаха уялгатай болоо. Хэһэн хүдэлмэришэ совет согсолжо, залан удари-дажа байха юм. Гадна совет-тэ байрын-коммунальна кон-торын, байрын комитетэй, милицин таһагай, арадай дру-жинын штабай, ВЛКСМ-ай райкомой түлөөлгшэд, рай-советэй депутатууд оролсов

Манай республикын нийслэл хото. Лениний үйлсэ А. МАНГАЕВАН фото.

Удэр үдэрэй һонин

БАЙШААЛТАЙ ҮҮСХЭЛ

Үүрэй толоноор элдин сагаан талада булжамуурай жэргэхье гү, али үглөөнэй улаан наранаар гэрэйнгээ газа алтан хараасгайн хүюу солбоноор шабжаганахье шагнахада баһал зохид, сэдхэл баясама байдаг. Эртэ урда сагаа хойшо алтан хараасгай бурят зоной эгээл дуратай, эмээхэй шубуун ха юм.

Тинхэдэ шубууд ургасада хороо хүргэдэг хамаг таршаа, хорхой шумуулнуудые хороодог тула ажахыда тунатай байна. Жэшэнь, алтан хараасгай үдэр бүхэндэ 8 мянган хорхой шумуулнуудые бариха эдидэг юм. Хүхэ буха 6 мянгые эдидэг. Элээ, бүргэд мэтын мяхаша шубуудыс хэды шэнээн хулганаа, охотноо, зумбраануудые үгы хэдэг бэ. Тиммэнэ шубуудые али болохоор аршалха хүдэлмэри хэгдэлдэг байна.

Кяхтын аймагай Табангуудай хургуулин хурагшад найшаалтай үүсхэл гаргажа, шубуудые аршалха талаар багшанарайнгаа хүтэлбэри доро ехэхэн хүдэлмэри хээ. Шубуудай уурхайнуудые зориулан хайрсагуудые тэдэнэр хээж, гэр дээгүүрээ үлгөө. Гадаһанда хүндэлэн модо халажа, шубуудай хууһаар, тэрэнэ полиин захээр хадхаа.

Табангуудайхидэй энэ үүсхэл хаа хаанагүй бүхы хурагшадтай зүгһөө найшаагдахаар байна. Тээд зарим нотагуудадар ябаханда, үхибүүд шубуудай уурхайнуудые зориулан хандажа, ангаахайнуудые аладаг. Түрэлхидэй болон багшанарай зүгһөө үхибүүдтэ шубуудай аша тунатайһы найса ойлгуулаагүй дээрһэнэ нимэ ушар болоно бшуу.

Хизаар оронойнгоо шэмэглэг бодохо ажахыда тунатай шубуудые аршалха тушаа хүдэлмэри хаа хаанагүй ябуулха шухала.

Р. Тугутов, хизаар ороноо шэнжэлэлтэн Кяхтын музейн директор.

Мэргэшүүлнай дундуурхана...

ВОРОНЕЖ. Энэ Россин федерацийн мэргэн буудашадай хоорондо мурьсөөн эхилбэ. Тэрэндэ Москвагай, Горькийн, Свердловскийн, Эрхүүгай областнуудай, Бурядай АССР-аг, Красноярай хизаарай—хамтадаа 136 спортсменууд, команда болон тус тустаа түрүү нуури эзэлхын түлөө хэдэн үдэрэй туршада туршалсажа байнхай.

Манай республикийн суглуулагдамал команда 300 метртэ, хэбтээд, үбдэг дээрһэнэ, баймга буудахадаа гурбадай нуурида гараа. Тинхэдэ ойро зуура харагдаад үгы болодог сагаалса буудахадаа хоёрдохы нуури эзэлһэн байна. Дүрбэн үдэрэй дүнгөөр эрхүүгэйхид эрхилмэжэ ябаһаар.

Мурьсөөн үргэлжэлһөөр.

Т. Кикимов.

ТАНАРШАГҮЙ ХУБИНЬ БОЛОНХОЙ..

КИНО—ажалшадые коммунист ёһоор хүмүүжүүлхын хусэга зобсөг мүн, тара мүнөө урган олонитын культуура эрилтын танаршагүй хубинь болонхой. Ушарын эрхим байн кинокартинанууд урган далайсатайгаар коммунизм байгуулха хэрэгтэ арад зоние элсүүлэн зоригшуулна, аралхэг баатар ажалай эдэхий үүсхэл улам бадаруулна.

Энэ шухала хэрэгые хүсэд ойлгоһон республикийнхэй олонхи хото, хүдөө тосхонуудай киногай худалмэрилэгшэд түрэл партиянгаа XXII съездын хүндэлэлдэ социалистическэ мурьсөө улам үргэнөөр дэлгэрүүлжэ байнхай. Тэдэнэр уран найханай фильмнуудһаа гадна, промышленностын, хүдөө ажахын түрүүдэй дуршал болон эрдэм ухаанай туйлалтыс харуулан хани олоор харуулхые оролдон, харуулнахье.

Энээнэй ашаар нүүлэй үедэ, илангаа байгша оной үнгэрһэн 6 барын туршада, нёдондойн энэ үеинхитэй асуудалда, кино харагшадтай тоо хаа-хаанагүй олоороо, гүрэнэй түсбэ дүүргэдэг. Жэшээлхэдэ, гэродой киноустановкунууд байгша оной хоёрдохы кварталынгаа даалгабарине 105,4 процент гүйсэдхэһэн байна. Эдэнэй олонхидын ажал худалмэрилдөө шэнэ онол арга хэрэгдэн, ажалшадые кино харагдаа бүри олоор хабаадуулхын түлөө сэг үргэлжэ тэмсэжэ байдаг. Энэ талаар Улан-Улын «Эрдэм» (директорын Нухар Гаврилова) нилээдгүй алхам хээ. Нүүлэй гурба барын туршада энэхид өөһэлднгөө хүсөөр киногай урха тухай 20 гаран асуудалаар эдэб һонирхолтой хөөрлөөдөөнүүдые үнгэрөө, харуулан ойлгуулха агитаци эмхидхэжэ, томо томо гэрнүүдээр үлгөө. Гадна киногай харуулгадаа эхилхын урда тээ үглөөдөр амар фильмын харуулгадаа байһан тухай тобохоноор сонсходог, заримдаа зоной хүдэлдэг

зал соо сугларагшадта хөөржэ үгэдэг юм. Эдэ, бусадшье хэмжээ-абуулгануудые нэбтэрүүлжэ шада-һанайнгаа ашаар «эрдэмхид» хоёрдохы кварталда олзо оруулха түсбөө 115, кино харагшадые олооруулха даалгабариа 116 процент дүүргэдэг. Тиммэнэал Культурын министерство болон соёл гэгээрэлэй худалмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой дамжуулхын Улаан тугые зургаадахи харааа намилзуулнаар.

Түрүү нуурида алдахгүйн түлөө тэмсэлэ багашыс худалхаа-гүйдби, саашадаа бүри найнаар хүдэлхэл байхадби,—гэжэ энэ кинотеатрын нотагай комитетэй түрүүлгшэ нухэр Деркина омогорхон хөөрһаа.

УНГЭРЭН үе соо хүдөө нутаг-гудай киногай худалмэрилэгшэдэй дундаһаа Иволгин «Мир» гэжэ нэгдэмэл киноустановкын механикууд шалгараа. Тэдэнэр мүн лэ арад зоной культуура эрилтыс худалханга хэрэгтэ анхаралаа худалханагүй. Нарангаа харадаа баһан урлагаа болзор соонь дүүргэдэг, хэлхөн үгөөс хүсэлдүүдэг заншалтай. Механик гү, али нэгэн ондоомые гэмээр кино харуулхын графигай таһалдаха ушар отто усадхагдахтай. Иволгинхид олзо оруулха түсбөө хоо үлүүлэн дүүргэхэ хамтэ, кинодо дуратайшуулыс олооруулжа шададаг байха юм.

Кинокартинануудые таһалгараа-гүйгөөр, графигай ёһоор арад зон-до, түүхын түрүүндэ холын хүдөө тосхонуудай, гүүртэ, отарануудай малшада, заганадаа саг соонь харуулха талаар Кабанскийн айма-гайхид горьтойхон алхам хээжэ эхил-һээр хоёр-гурбан хара болобо. Эн-дэхид, илангаа ажахын элдэб гол һалбаринуудта туйлагдаһан ажал-лануудые олоной дунда нэбтэ-рүүлхын тула хүдөө ажахын

асуудалнуудта зориу-лагдан кинофильм-нуудые олоор таби-даг, тэрэнэй урдаха-нарыс шуран бэрхээр ажалшадта ойлгуула-шыс шададаг. Нута-гайн партияна, совет-скэ организацинууд, эдэбхитэд киномехани-куудай худалмэрилдэ али болохо туһанажа үзүүлхэ, киноустановк-нуудые олон болгохо хэр-эгтэ анхаралаа эхээр табидаг юм. Мүнөө энэ № 437 киноустановкын механик нухэр А. В. Суворовой үүсхэлээр соёлой худалмэрилэгшэдэй хоорондо коммуни-стическэ ажалай удари-нгын хүндэтэ нэрэ зэргын түлөө тэмсэл дэлгэрэнхэй. Олохон киномеханикууд энэ эх анхаралаа хандуулаа. Энэньмэ зүй-тэй. Юб гэхэдэ, олонхи аймагууд киногай худалмэрилэгшэд түсбэ-дэ дүүргэдэггүй, зарим мэргэжл-тэд ажалдаа ёһо тэдгээр хандадаг байха юм. Байкало-Кударын, Бичу-рын, Тарбагатайн, Зэдын аймагуудта ажалшад кино харуулга илан-гаа муугаар эмхидхэгдэнхэй. Зарим нутагуудта шэнэ жэлэй гараһанһаа хойшо бүри һаа болотор кино орой-до харуулгадаггүй байна. Жэшээл-хэдэ, Заиграйн, Сэлэнгын аймагай холын отара, гүүртэнүүд дээгүүр ажалдааг малшад хэдэн хараа кино хараха аргагүйдэнэ. Энээндэ энэхид сомоной, сельскэ Советүүд отто анхардаггүй.

Совет хүнүүдэй ажабайдалда ки-но нуурида бүхөө эзэлэнхэй. Нута-гуудтай партияна, советскэ орга-низацинууд ажалшадта кино харуул-гыс таһалдуулхгүйн тула сэг үргэл-жэ анхаралаа табижа байха урда-тай.

3 ҮГӨӨР кино харуулдаг газар-хуудай олоорошье, ажал худалмэрилхын хайраашье наань, юрэхыс дээрэ энэ хэрэг республика доторнай үшөө доодо хэмжээндэ байһаар. Зарим нэгэн колхоз, сов-хозуудта таарамжтай байрагүй, гал аюул сараха хэрэгсэлгүй дээрһэнэ кино хэдэн барын туршада табида-ггүй. Зарим киномеханикууд өөһа-дынгоо уялдаа харуусалгагүйгөөр хандажа, кинолентэс таһалдаг, киногоо муугаар харуулдаг байха юм. Энэ гол дутагдалда һаа болохо үнгэрһан культурын худалмэрилэг-

Байкало-Кударын аймагай эрхим кино-механикуудай нэгэн Нина Тимофеевна Половинко. З. ВЕСНИНАГАЙ фото.

шадэй профсоюзай обкомой прези-диумай заседанида хабаадагшад эх анхаралаа хандуулаа. Энэньмэ зүй-тэй. Юб гэхэдэ, олонхи аймагууд киногай худалмэрилэгшэд түсбэ-дэ дүүргэдэггүй, зарим мэргэжл-тэд ажалдаа ёһо тэдгээр хандадаг байха юм. Байкало-Кударын, Бичу-рын, Тарбагатайн, Зэдын аймагуудта ажалшад кино харуулга илан-гаа муугаар эмхидхэгдэнхэй. Зарим нутагуудта шэнэ жэлэй гараһанһаа хойшо бүри һаа болотор кино орой-до харуулгадаггүй байна. Жэшээл-хэдэ, Заиграйн, Сэлэнгын аймагай холын отара, гүүртэнүүд дээгүүр ажалдааг малшад хэдэн хараа кино хараха аргагүйдэнэ. Энээндэ энэхид сомоной, сельскэ Советүүд отто анхардаггүй.

Совет хүнүүдэй ажабайдалда ки-но нуурида бүхөө эзэлэнхэй. Нута-гуудтай партияна, советскэ орга-низацинууд ажалшадта кино харуул-гыс таһалдуулхгүйн тула сэг үргэл-жэ анхаралаа табижа байха урда-тай.

И. Иванов.

Монголой арадай революцийн 40 жэлэй ой

Улан-Баторта болоһон парад, демонстраци

УЛАН-БАТОР, июлиний 11. (ТАСС). Монголой нийслэл хотынхид мүнөөдэр эртэ болоһонхой.

Эмнэлгын газарта арга-луулжа байһан МНРП-гэй ЦК-гэй нэгэдэх секретарь, Министруудай Советэй Түрүүлгшэ Ю. Цеденбал үг-лөөнэй 7 сагта радиоогоор үгэ хэлээ. Тэрэнэй хэлэхье мон-гол арад сэдхэлээ хүдэлгэн шагнаба. Монгол арадай на-циональна ехэ һайндэртэй да-шарамдуулан, худалмэрилэгшэд, хүдөө ажахын нэгэдэлнүүдэй гүсүүд, арай интеллиген-цине, Монголой Арадай ар-мийн сэргээдье Ю. Цеден-бал халуунаар үнэнхэ зүрхэн-һөө амаршалба.

Сүхэ-Баторай талмай дээрэ сэргэй парад, демонстраци болоо.

Үглөөнэй 9 саг. МНРП-гэй, правительствын хүтэлбэри-лэгшэдэй, советскэ пар-тийно-правительствена деле-гацин толгойлошго М. А. Сусловай, бусад ороонуудай делегацинуудай хүтэлбэрилэг-шэдэй мавзолейн трибуна дээрэ гарахадань тэндэ алгыс ташажа, һайн һайханаар уг-таба.

Талмай дээрэ МНР-эй тү-рэнэй гимн эздэлэ. Һайндэ-рэй хүндэлэлдэ буудахань дууллана. Улан-Баторай гар-низацийн частнууд талмай дээгүүр гарана.

Тэдэнэй һүүлээр талмай дээрэ демонстрацида хабаа-

даһан хүнүүд гаража ербэ. Түрүүшын колоннын урда тээ нийслэлэй пионернууд, бура-гшад ябана. Улан-Баторай предприятинуудай ажалшад, алба хаагшад, дээдэ һургуу-линуудай, техникумүүдэй бу-рагшад, барилгашад, дүтэ-тойрон байдаг хүдөө ажахын нэгэдэлнүүдэй гүсүүд, соци-алистическэ ороноудһаа ербэ, монголой арада социализм байгуулхадань туһалжа бай-һан мэргэжлэдэ тэндэ ябаба. Маркс-Энгельс-Ленинэй, МНР-эй хүтэлбэрилэгшэдэй портре-түүд, диаграмма, элдэб дүр-сэнүүд хэһэн транспаран-туудые бариха демонстраци-да хабаадагшад гараба. Мон-гол арадай ехэ амжалтанууд тухай эдэ тодорхойлжо үгэнэ. Дэлхэй дээрхэ түрүүшын советскэ космонавт Ю. А. Гагаринай портрет демонстрацида ябана хүнүүдэй дээгүүр харагдана. Эгээ түрүү, совет эрдэм ухаан-ай, монгол, совет аравуудай эбдэршгүй хани барисаанай хүндэлэлдэ баяр баясхалангай һайн һайхан үгэнүүд хэлэнэ.

Арадай һайндэр хоёр час-һаа үлүү үргэлжэлөө. Тингэжэ демонстрацида 120 мянга гар-нан хүн хабаадаһан байна.

Улан-Баторай түбэй стадион дээрэ арадай Ехэ Хуралай президиумэй түрүүлгшэ Ж. Самбу монгол арадай зан-шалта һайндэр — наадоомые удын хойно нээгэ. Тэндэ эл-дэб спортивна һорёонууд наа-дан болобо.

Улан-Баторай радиогоор Ю. Цеденбал үгэ хэлэбэ

УЛАН-БАТОР, июлиний 11. (ТАСС). Монголой Арадай-революционно партия нэгэдэх секретарь, МНР-эй Министруудай Советэй Түрүүлгшэ Ю. Цеденбал үгэ хэлэһэ-нине мүнөөдэр үглөөгүүр Улан-Баторай радио дамжуу-лаа.

Арадай революцийн 40 жэл болоһонтой дашарамдуулан, Ю. Цеденбал монгол арадыс амаршалба.

Социалист байгуулалтада ехэ амжалтануудые туйлажа, ма-най ороной ажалшад энэ гай-хамшагта үдэрыс тэмдэглэнэ гээд тэрэ хэлээ. Бүхы дэлхэйн түрүү хүсэнууд, бата бэхи соци-алистическэ лагерин аха дүү аравууд маанайтай хам-та манай ехэ һайндэр тэмдэг-лэлсэнэ. Манай тон һайн һай-

хан, эгээ үнэн нухэр—Совет-скэ Союз энэ социалистическэ лагерин түрүү эргэдэ ябана.

Тэмсэлэй, илалтын 40 жэлэй харгы зам гатаалад, өөрын-гөө зохион байгуулхы хүс-нүүдэй һалбаржа байһан үелэ манай ехэ орон өөрынгоо хүг-жэлтын шэнэ шатада—соци-ализм байгуулжа дүүргэхэ шатада орожо байна гэжэ Ю. Цеденбал саашань мэдүү-лээ. Урдынхидал шэнги МНР-эй саашадаа хүгжэн һалбар-хын түлөө эрид шууд, шэн габыатайгаар ажалшадтай тэмсэхэ байһандань маргал-тагүй. МНРП-гэй XIV съез-дын түхүүтэ шиндхэбэринууд-ые МНР-эй ажалшад амжал-татайгаар дүүргэхэ, соци-алистическэ байгуулалтыс саа-шадань бээдүүлхэ ехэ про-грамма XIV съезд табиһан байна.

Эбэй хэлсээ баталха гэшэ тон шухала удхатай

БЕРЛИН, июлиний 11. (ТАСС). Эбэй хэлсээ батал-ха, Баруун Берлиний асуудал амгалан ёһоор шийдхэхэ асуу-далнууд тон шухала удхатай болонхой гэжэ «Нейн Цейт» газетэ мүнөөдэр бэшэбэ. Хам-тын хэлсэнуудые эхэ тухай ГДР-эй Гүрэнэй советэй ду-радхалыс бундестаг, ФРГ-гэй правительство буруушаагаа. Сэсэн ухаанай илахын түлөө бидэнэр эсэхэ сусаагүй тэм-сэхэдби. Арадай палатада ба-талагдаһан немец арадай эб найрамдалтай түсбэй ёһоор Германиян бүхы асуудалыс амгалан ёһоор шийдхэхээр ха-раалагдана.

Дэлхэйн хоёрдохы дайнай мүнөө нэртэгдэхээс хангажа байһан үлэгдэлнүүд дэры усадхаха хэрэгтэй гэжэ «На-циональ-Цейтунг» газетэ тэм-дэлэнэ. Гитлерэй вермахтэд адляар немцэскэ монополисти-ческэ капиталай эзэрхэг түр-имхэй арми дахин бий бол-годоо, харуугаа абаха гэжэ нэ-удхатай пропаганда тэндэ хэг-дэнэ гээд газетэ онсолон бэ-шэбэ. Дайнда нэгэнтэ бэшэ диндэлһэн нацистска генерал-нуудые магтаһан ном, филь-нууд гаргагдана. Баруун гүр-нүүдэй эзэмдэд байха бүхы ёһо гүрим дэлхэйн хоёрдохы дайнай үлэгдэл болоно гэжэ «Националь-Цейтунг» газетэ мэдүүлнэ. Эдэ ёһо гүримууд-тань бониско гүрэн түшгэлдэ-дэг байна.

Дайн дүүрһээр 16 жэл үн-гэрбэ. Тиммэнэ дайнай үлэг-дэлнүүдые заабол усадхахаар саг болоо.

Ю. А. ГАГАРИНАЙ ПРЕСС-КОНФЕРЕНЦИ

Лондондо нээгдэхэн советскэ промышленна выставкэдэ

ЛОНДОН, июлиний 11. (ТАСС). Лондондо нээгдэхэн советскэ промышленна выстав-кын ехэ зал соо мүнөөдэр хоёр мянга гаран корреспондент, фотокорреспондент, киноопе-раторнууд суглараа. Дэлхэй дээрэ түрүүшын космонавт Ю. А. Гагаринай пресс-конфе-ренци эндэ болобо. Тэрэнэй ерхэдэнь сугларагшад ехээр алгыс ташажа угтаа.

СССР-һээ Великобритани-да байдаг элшэн сайд А. А. Соллатов пресс-конференци нээгээд, Советскэ Союзай ге-рой, майор Ю. А. Гагариние журналистнуудтай танилсуу-лаа.

Англяар айнальхынь, англи арадай уулзахынь уриһа-найнь түлөө «Индастриэл Энд Трейд Фейрс Лимитед» ком-панийн дирекцидэ Гагарин баяр хүргэбэ. Гагарин англи арада ехэ амаршалга хүр-гөөд, саашадаа һайн һайхан байхынь, һалбаран хүгжэ-хынь хүсэбэ.

Удаалуулан журналистнууд-ай олон асуудалнуудта Ю. А. Гагарин хариусаба.

Энэ пресс-конференци теле-виденээр дамжуулагдаба.

ЛОНДОН, июлиний 11. (ТАСС). Планетэнүүд хоорон-дын харилсаанай англиска обществен алтан медаль Ю. А. Гагаринда бариха ёһо-лол мүнөөдэр болобо. Замбуу-лин дайдыс шэнжэлхэ хэрэгтэ ехэ туһа нэмэри оруулан хү-нүүд энэ медальар шагнагда-ха юм. Ю. А. Гагарин тон тү-рүүлэн энэ медальар шагнаг-даба.

Обществын президент д-р Максүлл обществен нэрһээ медаль баряа.

Замбуулин дайдаар ниндэ-хэ тухай олон мянган жэлэй туршада хүн түрэлхитэй ухаалдһан юм гэжэ Гага-рин хариуһаба.

Бундесвер—Баруун Германиян арми олошоржол байна. Гитлер сэрэгэй ноёд байһан генералууд тэндэ алба хэнэ. Тингээд арми атомна эзбэсгээр, мүнөөнэй сэрэгэй техникээр эзбэсгүүлхэ эрдэ-табина. ФРГ-гэй арми эзбэсгүүлхэдэ Америкын Холбоото Штатууд туһалдаг юм. Баруун Германиян ЦПА агентство энэ фото-раана. «1945 оной һүүлээр, Америкын солдадууд танкчуудые һабарилхадань немцүүдтэ тулалжа юм гэжэ хэс ханаха байга-хыс гээд тэрэ агентство ёһолоон бэшэбэ. Мүнөө НАТО-до нимэ ул-боложо байна гээд ЦПА нэмэжэ бэшэбэ. Энэ зураг харахдаа хэжэ байһанынь ойлгосотой. ТАСС-эй фотохроника

Социалист ороноудай хани барисаан бэхижэнэ

ПЕКИН, июлиний 11. (ТАСС). Хитадай Арадай Рес-публикын, Корейн Арадай-Демократическа республикын хоорондо хани барисаа, ха-рилсаа холбоо хүгжөөхэ, бээ бээдэе туһалалсаха тухай хэл-сээ КНР-эй Гүрэнэй Советэй премьер Чжоу Эн-лай,

КНДР-эй Министруудай бинедэй түрүүлгшэ Ким Сен баталаа. Азида, бү-дэлхэй дээрэ эб найрам-дам хамгаалха, бүхы ороноуд аравуудай аюулгүй бай-сахихын түлөө хоёр тала т-сэхэ гэжэ хэлсэн дотор т-дэлгэдэнхэй.

„Кваме Нкрумын һайн һайханаар угтаба“

АККРА, июлиний 11. (ТАСС). «Кваме Нкрумын һайн һайха-наар угтаба. Тэрэнине ажал-шад Москвада халуунаар амаршална» гэжэ гаршалаад, «Ганиэн Таймс» газетэ түрүү-шынгээ хуудаһанда Ганын президентын гүрэнэй хэрэгтэй Москва ерһэн тухай мэдээсэл үгөө.

Внуковска аэродром дээрэ Кваме Нкрумыс угтаһан баяр ёһолол тухай, Л. И. Брежнев Кваме Нкрума хоёрой үгэ хэ-лэлэниие дэлгэрэнгүйгээр бэ-шэбэ.

Ганын президентын нэрэ дээрэ эб найрамдалда дура-

тай Африкын ороной тү-лэгшые совет хүнүүд ам-шална гэжэ Л. И. Брежнев хэлэлэниие «Ганиэн Тай-мэ тодоор үгэбэ. Энэ орой Советскэ Союз бата хани-рилсаатай, харилсаа хол-той юм.

Кваме Нкрумын Совет Союз түрүүшынхээ ош-ушар бүхы дэлхэй дээрэ найрамдал бэхжүүлхэ хэ-тэ ехэ удаханартай «Ивнинг Ньюс» газетэ тэм-дэлэнэ.

Редакторай орлогшо **С. Б. БАЛЖИНИМА**